

PZPN

Łączy nas piłka

WYTYCZNE I DOBRE PRAKTYKI W ZAKRESIE INFRASTRUKTURY STADIONOWEJ ORAZ ORGANIZACJI MECZÓW PIŁKI NOŻNEJ

CZĘŚĆ I: INFRASTRUKTURA STADIONOWA

[EDYCJA: KWIECIEŃ 2016 R.]

**DEPARTAMENT ORGANIZACJI IMPREZ,
BEZPIECZEŃSTWA I INFRASTRUKTURY
POLSKI ZWIĄZEK PIŁKI NOŻNEJ**

SPIS TREŚCI

1. SŁOWO WSTĘPNE – PRZEZNACZENIE DOKUMENTU	...3
2. ZAKRES UZGODNIEŃ – DOKUMENTY WYMAGANE I REKOMENDOWANE	...3
3. SZCZEGÓŁOWE OBSZARY UZGODNIEŃ:	...4
3.1. Oś stadionu, lokalizacja, oświetlenie	...4
3.2. Kubatura obiektu i wykorzystanie powierzchni	...8
3.3. Bezpieczeństwo	...12
3.4. Dostęp do stadionu	...13
3.5. Trybuny / miejsca	...14
3.6. Parkingi	...15
3.7. Strefa boiska	...16
3.8. Strefa szatni	...17
3.9. Media / transmisja	...20
3.10. Unikanie innych błędów projektowych	...23
4. NOTATKI	...27

1. SŁOWO WSTĘPNE – PRZEZNACZENIE DOKUMENTU

Niniejsze opracowanie stanowi zbiór przepisów i dobrych praktyk FIFA, UEFA i PZPN w zakresie infrastruktury stadionowej. Rozumiane w ten sposób jest podstawą dla określania przez Polski Związek Piłki Nożnej zakresu procesu uzgadniania projektów budowy, przebudowy oraz modernizacji stadionów w myśl Uchwały nr III/60 z dnia 30 marca 2016 roku Zarządu Polskiego Związku Piłki Nożnej w sprawie upoważnienia Departamentu Organizacji Imprez, Bezpieczeństwa i Infrastruktury Polskiego Związku Piłki Nożnej oraz Wojewódzkich Związków Piłki Nożnej do opiniowania i uzgadniania projektów budowy, przebudowy oraz modernizacji stadionów.

Dokument może być również wykorzystywany przez ekspertów ds. uzgadniania projektów budowy, przebudowy i modernizacji stadionów, działających z ramienia Wojewódzkich Związków Piłki Nożnej. W takim przypadku dokument ma charakter wyłącznie rekomendacji, zaleceń, dobrych praktyk.

2. ZAKRES UZGODNIEŃ – DOKUMENTY WYMAGANE I REKOMENDOWANE

Zakres procesu uzgodnienia projektu budowy, przebudowy oraz modernizacji stadionu realizowany jest przez Polski Związek Piłki Nożnej na podstawie niniejszego dokumentu oraz dokumentów wymienionych poniżej:

PRZEPISY FIFA / UEFA / PZPN:

1. Przepisy FIFA dotyczące technicznych rekomendacji i wymagań dla stadionów piłkarskich (5. edycja, 2011 r. lub nowsza).
2. Regulamin UEFA w sprawie infrastruktury stadionowej (wersja 2010 lub nowsza).
3. UEFA Guide To Quality Stadiums (wersja 2011 lub nowsza).
4. Uchwała nr III/60 z dnia 30 marca 2016 roku Zarządu Polskiego Związku Piłki Nożnej w sprawie upoważnienia Departamentu Organizacji Imprez, Bezpieczeństwa i Infrastruktury Polskiego Związku Piłki Nożnej oraz Wojewódzkich Związków Piłki Nożnej do opiniowania i uzgadniania projektów budowy, przebudowy oraz modernizacji stadionów.
5. Aktualny Podręcznik Licencyjny Polskiego Związku Piłki Nożnej (w zależności od klasy rozgrywkowej).
6. Aktualny Regulamin rozgrywek o mistrzostwo piłki nożnej (w zależności od klasy rozgrywkowej).
7. Uchwała nr II/85 z dnia 20 lutego 2013 roku Zarządu Polskiego Związku Piłki Nożnej w sprawie zasad udziału kibiców drużyny gości na meczach piłki nożnej podczas rozgrywek szczebla centralnego organizowanych przez PZPN i Ekstraklasę S.A.
8. Uchwała nr IX/140 z dnia 3 i 7 lipca 2008 r. Zarządu Polskiego Związku Piłki Nożnej dot. organizacji rozgrywek w piłkę nożną.
9. Przepisy gry w piłkę nożną wraz z Postanowieniami PZPN.

INNE PRZEPISY

1. Polska Norma PN-EN 13200-1:2005P Obiekty widowiskowe. Część 1: Wymagania dotyczące projektowania widowni.
2. Ustawa Prawo budowlane wraz z właściwymi aktami wykonawczymi.
3. Ustawa o bezpieczeństwie imprez masowych wraz z właściwymi aktami wykonawczymi.
4. Przewodnik CAFE w zakresie dostępności stadionu.

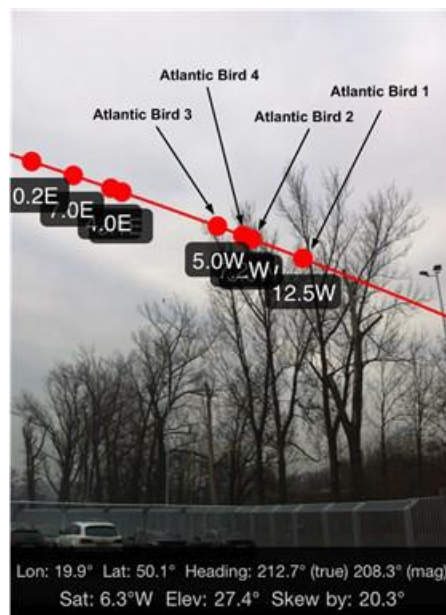
3.1. OŚ STADIONU , LOKALIZACJA, OŚWIETLENIE

OPIS OBSZARU	POTENCJALNE PROBLEMY / ZAGROŻENIA	WSKAZANE ROZWIĄZANIA / INNE UWAGI
<p>UEFA oraz FIFA rekomenduje budowę nowych stadionów w osi Północ-Południe</p> <p>z kilkustopniowym odchyleniem w kierunku Północny – Zachód oraz lokalizację trybuny głównej od strony zachodniej osiągając tym samym minimalizację wpływu słońca na:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) osiągnięcia maksymalizacji doświetlenia obiektu światłem naturalnym b) komfort pracy mediów i TV c) komfort gości VIP zaproszonych na stadion d) wpływ na rywalizację zespołów (efekt oślepienia) e) wpływ na utrzymanie murawy 	<p>Lokalizacja trybuny głównej na niewłaściwej trybunie względem kierunków świata, może potencjalnie skutkować następującymi niepożądanymi efektami:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. w godzinach, gdy najczęściej rozgrywane są mecze (po południu i wieczorem) zła orientacja stadionu może powodować, że słońce będzie rozgrzewało siedziska i oślepiato gości zasiadających na trybunie VIP; 2. często powielanym błędem jest lokalizacja trybuny prasowej frontem do kierunku południowego i zachodniego, co powoduje dyskomfort pracy dziennikarzy (oślepienie słońcem oraz wysoka temperatura); <ol style="list-style-type: none"> 3. niewłaściwe ułożenie stanowisk dla kamer TV powoduje, że kamery narażone są (zwłaszcza jesienią) na 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Projektując stadion należy ulokować trybunę VIP optymalnie na trybunie zachodniej gwarantując jej naturalne zacienienie, wentylację i chłód; 2. Projektując stadion należy pamiętać, by ulokować trybunę mediów zawsze na trybunie zachodniej, która zabezpiecza stanowiska pracy dziennikarzy przed negatywnym wpływem słońca na ich pracę; należy pamiętać, że zadaszenie stadionu (zwłaszcza tych mniejszych) nigdy nie chroni trybuny prasowej w 100% przed słońcem zwłaszcza, gdy mecz jest rozgrywany późnym popołudniem i słońce zachodząc ustawia się pod ostrym kątem.

Rekomenduje się budowę nowych stadionów na obrzeżach miast / poza terenami zabudowanymi, z dostępem do dedykowanej drogi lub stacji kolejowej.

rejestrowanie meczu „pod słońce” co uwiadcza się charakterystycznym rozmazaniem obrazu oraz nadmiernym naświetleniem części obrazu; producenci TV napotykać taki problem najczęściej rezygnują z produkcji TV, gdyż obecne standardy telewizji w jakości HD i 4K nie dopuszczają możliwości transmisji obrazu „prześwietlonego”;

4. często powielanym błędem jest niewłaściwe ulokowanie parkingu dla wozów transmisyjnych:
 - ulokowanie parkingu za wysokim budynkiem lub linią drzew zasłaniających dostęp do południowego horyzontu
 - ulokowanie parkingu za trybuną północną lub wschodnią

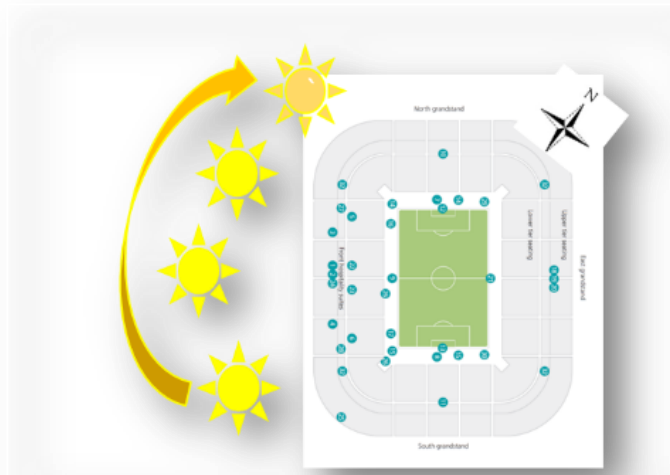
3. Projektując nowy stadion należy umieścić główne platformy TV na trybunie zachodniej, która w naturalny sposób osłania je przed oślepieniem przez słońce; ustawienie boiska zgodnie z sugerowaną optymalną osią NW-SE gwarantuje również najlepsze warunki pracy kamer „in goal” oraz kamer „za bramką”;

4. Projektując stadion zawsze należy kierować się zasadą, iż parking dla wozów transmisyjnych musi być ulokowany w miejscu pozwalającym na swobodny dostęp do satelitów telekomunikacyjnych:

- Dla stadionów budowanych na półkuli północnej, zawsze należy lokować parkingi niedaleko narożników trybuny zachodniej lub zachodnio – południowej
- Jeżeli trybuna zachodnia jest wysoka, należy parking odsunąć od stadionu upewniając się że horyzont południowy nie jest zasłonięty przez bryłę stadionu, inne wysokie budynki lub drzewa
- Odsuwając parking od bryły stadionu zawsze należy pamiętać o zaplanowaniu dróg kablowych łączących wozy transmisyjne z kamerami na stadionie – przepusty kablowe powinny być łatwo dostępne, nie powinny zakręcać, a jeżeli jest to konieczne należy uwzględnić łuk który nie naraża wiązki kabli światłowodowych na uszkodzenie

5. Wpływ ustawienia osi boiska na rywalizację sportową:
- zakładając, iż większość meczów piłkarskich odbywa się między godzinami 13 a 22, ułożenie murawy w osi wschód zachód powoduje nierównomierne oślepianie zawodników, gdyż jeden z zespołów zawsze będzie grał pod słońce, co prowadzi do powstawania przewagi pozasportowej dla jednej z drużyn, zwłaszcza że słońce porusza się po horyzoncie i w sposób zmienny może wpływać na grę;

6. Wpływ osi stadionu na utrzymanie murawy:
- Ułożenie boiska w nieodpowiedniej osi względem słońca na stadionie z zadaszeniem trybun powoduje problemy z utrzymaniem murawy z powodu zwiększenia powierzchni murawy pozostającej w strefie zacienionej.

5. Zawsze należy projektować nowe stadiony tak, by ustawienie boiska gwarantowało możliwie neutralne warunki do gry dla rywalizujących drużyn i z tego powodu zaleca się utrzymania osi boiska w standardzie NW-SE – w takim ustawieniu słońce wpływa na rywalizację na boisku w niemal identyczny sposób dla każdej ze stron.

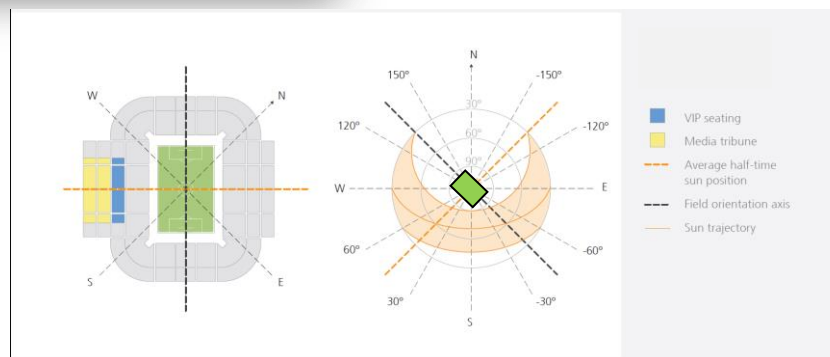
6. Projektując nowe stadiony zawsze należy uwzględnić wpływ trybun i zadaszenia na utrzymanie murawy na płycie głównej. Najlepsze doświadczenia i praktyki na nowoczesnych stadionach pozwoliły na sformułowanie następujących zaleceń:
- Utrzymanie boiska w osi NW – SE

- murawa od strony trybuny południowej zawsze jest bardziej narażona na zniszczenie i wczesną wiosną oraz jesienią murawa w tej części stadionu ulega szybkiej degradacji);

- W miarę możliwości projekt stadionu powinien zakładać, iż trybuna południowa jest najniższa;
- Projekt trybuny wschodniej w miarę możliwości powinien być maksymalnie ażurowy umożliwiając dostęp słońca od wczesnych godzin porannych.

(ważne! dach wykonany z poliwęglanu tylko częściowo rozwiązuje ten problem i pod warunkiem utrzymywania go w czystości, czyli usuwania z jego powierzchni zanieczyszczeń, zwłaszcza kurzy i nawiewanego piachu, co generuje bardzo duże koszty)

Optymalne ustawienie stadionu względem osi Północ – Południe

3.2. KUBATURA OBIEKTU I WYKORZYSTANIE POWIERZCHNI

OPIS OBSZARU	POTENCJALNE PROBLEMY / ZAGROŻENIA	WSKAZANE ROZWIĄZANIA / INNE UWAGI
<p>Szatnie dla sportowców / obsługi meczów / sędziów / trenerów</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zbyt mała liczba szatni dla zawodników / zawodniczek w stosunku do potencjału nowego stadionu jako obiektu sportowego – więcej boisk niż szatni 2. Brak możliwości korzystania z szatni w czasie meczu przez inne zespoły trenujące na boiskach bocznych 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nowoczesne stadiony należy projektować w taki sposób, aby w kubaturze obiektu zmieścić jak największą liczbę szatni, aby obok (minimum) dwóch szatni głównych na stadionie ulokować jak największą liczbę szatni pomocniczych, które w dniu meczowym wykorzystywane są na potrzeby zespołów artystycznych, eskorty dziecięcej, dzieci do podawania piłek, zespołów odpowiedzialnych za flagi lub działania marketingowe przed meczem i w czasie przerwy; należy zapewnić odpowiednią liczbę szatni dla zawodników, zawodniczek, trenerów oraz sędziów grup młodzieżowych. Należy uwzględnić fakt, iż dobrze zarządzany obiekt może jednocześnie obsługiwać jednocześnie kilka meczów sparingowych i treningów jednocześnie. Przykłady z innych obiektów: stadion wyposażony w dwa boiska boczne wyposażony w 8 szatni zawodniczych oraz 4 szatnie dla składów sędziowskich – w optymalnych warunkach odbywają się na stadionie jednocześnie dwa sparingi (4 szatnie + 2 składy sędziowskie), a następane 4 zespoły i dwa składy sędziowskie szykują się do wejścia na boiska; 2. Nowoczesny wielofunkcyjny obiekt powinien być tak zaprojektowany by jednocześnie móc obsłużyć tyle imprez na ile pozwala infrastruktura sportowa. W tym celu należy tak zlokalizować szatnie pomocnicze, aby ich wykorzystywanie nie kolidowało z organizacją meczu na płycie głównej. Przykłady z innych stadionów: podczas gdy na stadionie rozgrywano mecz piłki nożnej na płycie

		<p>głównej, na boiskach bocznych odbywały się mecze niższych klas lub rozgrywki innych dyscyplin sportowych;</p> <p>3. Szczegółowe uwagi znajdują się w części poświęconej Szatniom (punkt 3.8)</p>
<p>Magazyny, warsztaty, garaże i pomieszczenia użytkowe wykorzystywane do składowania sprzętu do utrzymania muraw oraz wyposażenia sportowego na stadionach są niezbędne. Utrzymanie boisk treningowych oraz płyty głównej wymaga odpowiednio dużego zaplecza magazynowo-warsztatowego. Zaleca się lokowanie garaży i magazynów w bryle stadionu.</p>	<p>1. Brak pomieszczeń magazynowych dla operacji meczowych, klubów sportowych oraz dla administratora obiektu</p> <p>2. Brak pomieszczeń magazynowych dla greenkeeperów, osób sprzątających i utrzymujących tereny zielone, na sprzęt do odśnieżania i środki do przeciwdziałania oblodzeniu</p>	<p>1. Zaleca się projektowanie stadionów wyposażonych w odpowiednie przestrzenie magazynowe, które pomieszczą niezbędne wyposażenie stadionu oraz magazyny operacyjne do składowania środków czystości, części zamiennych itp. Zasadniczo magazyny należy umieszczać w miejscach łatwo dostępnych z zewnątrz (co ułatwia załadunek oraz rozładunek towarów), wyposażać w drzwi o szerokości umożliwiającej wprowadzenie do magazynu towarów ułożonych na palecie, magazyn powinien być oświetlony i wyposażony w wentylację zapewniającą odprowadzenie nadmiaru wilgoci. Pomieszczenia powinny być wyposażone w posadzki umożliwiające wjazd wózków paletowych oraz łatwo zmywalne z odprowadzeniem ściekowym w podłodze.</p> <p>2. Utrzymanie muraw z trawą naturalną to niezwykle odpowiedzialna i trudna praca. Murawa to serce stadionu, arena na której odbywają się zawody. Do jej prawidłowej pielęgnacji (oraz boisk treningowych/bocznych) niezbędny jest sprzęt oraz środki pielęgnacji i ochrony roślin. Do przechowywania i konserwowania urządzeń potrzebne są oddzielne garaże dla ciągnika i pojazdu użytkowego, garaż na sprzęt do odśnieżania obiektu oraz boisk, miejsca do mycia urządzeń do pielęgnacji muraw (z odpowiednim zabezpieczeniem odpływu wody skażonej), warsztatu do naprawy urządzeń technicznych oraz regulacji ustawień, miejsca do przechowywania farb, kosiarek</p>

3. Brak kompostowników oraz wiat lub pomieszczeń do składowania odpadów wytwarzanych na stadionie.

i innych urządzeń greenkeeperów, magazyny do przechowywania nawozów i pestycydów, magazyny do przechowywania nasion trawy; zbiornik paliwa / pomieszczenia na przechowywanie olejów – należy dostosować powierzchnie garaży i magazynów do wielkości powierzchni zielonej boisk oraz terenów zielonych obok stadionu – brak odpowiedniej infrastruktury do przechowywania paliw stanowić będzie bardzo poważny problem funkcjonalny;

3. Na stadionie należy zapewnić lokalizację do składowania oraz segregacji odpadów. Oddzielne pojemniki należy zapewnić na odpady organiczne, jak pokos trawy (kompostownik) oraz oddzielne na odpady zmieszane powstające w czasie meczu, np. w kioskach gastronomicznych. Śmieci można przechowywać w zamykanych (wentylowanych) pomieszczeniach lub zamykanych wiatach poza kubaturą obiektu. Ważne – drzwi do takich pomieszczeń muszą być szerokie, a dostęp do pomieszczenia prosty.

Kioski gastronomiczne, zaplecze kuchenne i zaplecze logistyczne – nowoczesne stadiony wyposażane są obecnie w miejsca obsługi kibica w tym sklepy z pamiątkami oraz kioski gastronomiczne.

1. Kolejki do kiosków gastronomicznych,
2. Brak zaopatrzenia w kioskach,
3. Niebezpieczne sytuacje przemieszczania opakowań lub kegów po obiekcie między kioskami w czasie trwania meczu (przerwy),
4. Zastawione parkingi przed wejściem na trybunę przez auta dostawcze,
5. Zablokowane windy lub schody przez tragarzy z towarami dla kiosków,
6. Pootwierane furtki i bramy na stadion przez dostawców towarów do kiosków,

- Zaprojektowanie odpowiedniej ilości powierzchni dla obsługi kibiców na stadionie, przyjmuje się, że dla sprawnej obsługi kibiców na stadionie niezbędne jest jedno stanowisko kasowe (mobilne lub stałe) na 300 osób, w przypadku dużych imprez warto wzmocnić tradycyjne kioski sprzedażowe punktami mobilnymi albo automatami vendingowymi;
- Powierzchnia kiosków gastronomicznych powinna być dostosowana do ilości obsługiwanych miejsc na stadionie. Kioski należy wyposażyć w odpowiednie zaplecze magazynowe oraz sanitarno-gospodarcze; Małe powierzchnie kiosków gastronomicznych, a w szczególności brak magazynków logistycznych uniemożliwia odpowiednie zaopatrzenie kiosków przed meczem, w konsekwencji właściwe planowanie działania w czasie meczu.
- W miarę możliwości należy umieścić niewielki magazyn operacyjny na każdej trybunie, w którym utrzymuje się zapasy napojów, kegów, zakąsek nie wymagających przechowywania w chłodni – takie rozwiązanie pozwala na przygotowanie odpowiedniego stoku na dzień przed meczem.
- Wyodrębnione zaplecze kuchenne, to miejsce gdzie wcześniej przygotowane potrawy podgrzewa się i szykuje do serwowania; należy tam zapewnić miejsca na chłodnie lub lodówki. Zaplecze pozwala na prawidłową logistykę działania gastronomów na stadionie poprzez bezpieczne i zgodne z zapotrzebowaniem zaopatrzenie – zgodnie z zasadami bezpieczeństwa. Każdy pojazd dostawczy na stadionie w dniu meczu zwiększa ryzyko wypadku i wystąpienia zagrożeń terrorystycznych. Dostawy w dniu meczu należy ograniczyć do towarów o krótkim terminie przydatności (ciasta, owoce, kwiaty itp.) i tylko jeżeli jest to niezbędne.

3.3. BEZPIECZEŃSTWO

OPIS OBSZARU	POTENCJALNE PROBLEMY / ZAGROŻENIA	WSKAZANE ROZWIĄZANIA / INNE UWAGI
<p>Organizator musi przyjmować uczestników na stadionie, który spełnia standardy bezpiecznego, przyjaznego i wydajnego środowiska imprezy sportowej.</p> <p>Organizator przeprowadza imprezę na stadionie spełniającym wymagania właściwych przepisów powszechnie obowiązujących oraz wewnętrznych przepisów środowiska piłkarskiego (FIFA, UEFA, PZPN, WZPN).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niepoprawnie zorganizowane ciągi komunikacyjne (wąskie, niepoprawnie oznakowane, nielogiczne itp.) 2. Brak punktów pomocy medycznej dla różnych kategorii uczestników imprezy, w różnych jej miejscach. 3. Przepętnianie stadionu podczas imprezy. 4. Brak możliwości ewakuowania publiczności z trybun na obszar boiska lub poza stadion. 5. Brak dojazdów / tuneli technicznych do płyty boiska. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szerokość i oznakowanie ciągów komunikacyjnych i wyjść ewakuacyjnych zgodne z właściwymi przepisami prawa powszechnie obowiązującego i związkowego, uwzględniające wymiary wózków inwalidzkich. 2. Punkty medyczne dla publiczności zorganizowane zgodnie z parametrami właściwego Rozporządzenia do ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych. 3. Instalacja kołowrotów do pełnej wysokości (2 metry) oraz systemu zliczającego osoby wchodzące na teren imprezy. 4. Instalacja furtek ewakuacyjnych na płytę boiska z każdej trybuny dolnej, odpowiednio oznakowanych (oznakowanie dwustronne, odpowiednia wielkość); 5. Zaprojektowanie tuneli technicznych, odpowiednio szerokich (możliwość wjazdu bojowych pojazdów Straży Pożarnej, Policji i służb medycznych). 6. Właściwe Podręczniki Licencyjne PZPN regulują kwestie furtek ewakuacyjnych na płytę boiska, tuneli technicznych oraz punktów medycznych dla publiczności, a także stanowiska dowodzenia (zapewnić komunikację pomiędzy Kierownikiem ds. bezpieczeństwa, Spikerem zawodów oraz służbami publicznymi – Policja, Straż Pożarna, medycy). 7. Właściwe rozporządzenie do ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych reguluje parametry dla systemu monitoringu wizyjnego.
		

3.4. DOSTĘP DO STADIONU

OPIS OBSZARU

W ramach opisywanego obszaru organizator imprezy musi mieć możliwość regulowania dostępu osób i pojazdów do stadionu / na teren imprezy.

Dostęp do stadionu / napełnianie stadionu powinno być efektywne i zrównoważone.

Każde wejście / brama powinna być pod pełną kontrolą organizatora imprezy.

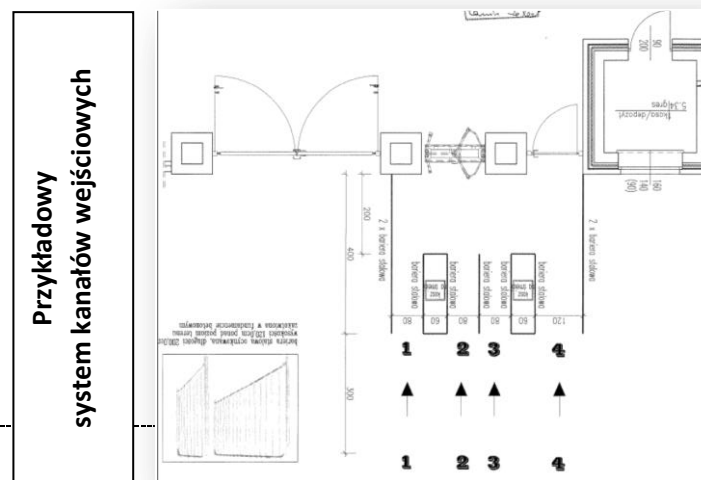
POTENCJALNE PROBLEMY / ZAGROŻENIA

1. Napięcia / panika w tłumie w związku z napełnianiem / opróżnianiem stadionu.
2. Niekontrolowany i nieautoryzowany dostęp do stadionu / terenu imprezy, zarówno w dniach poprzedzających dzień imprezy, jak i w dniu meczu.
3. Tzw. wąskie gardła (*bottle necks*) powodujące zatory.
4. Zbyt mała przestrzeń w okolicach wejść powodująca zatłoczenie.
5. Brak segregacji różnych kategorii uczestników imprezy (kibiców gości i gospodarzy, przedstawicieli mediów, publiczności kategorii VIP itp.).

WSKAZANE ROZWIĄZANIA / INNE UWAGI

1. Instalacja kanałów wejściowych; instalacja zewnętrznego i wewnętrznego obwodu bezpieczeństwa.
2. Pełne ogrodzenie wokół terenu imprezy (opłotowanie nieprzeierne o wysokości min. 2,5 metra), instalacja systemu identyfikacji osób (jeśli wymagany).
3. Unikanie projektowania wąskich przejść, zaułków, zakamarków; unikanie instalacji ścian – zastępowanie czynnikiem ludzkim (kordony, ewentualnie plexi).
4. Projekt powinien przewidywać zorganizowanie zamkniętych stref przyjęcia kibiców / publiczności na jak największym obszarze – strefę kontroli należy wówczas odpowiednio odsunąć od stadionu.
5. Projekt powinien przewidywać napełnianie / opróżnianie stadionu bramami / wejściami dedykowanymi dla różnych kategorii uczestników.

3.5. TRYBUNY / MIEJSCA

OPIS OBSZARU

Wszystkie miejsca na trybunach powinny zapewniać niezakłócony wgląd na cały obszar pola gry.

Organizator imprezy musi mieć możliwość zapewnienia odpowiednio wysokiego komfortu samych miejsc siedzących (krzesłek), jak i stojących, jeżeli są dopuszczalne / dostępne.

Należy dążyć do maksymalnego zadaszenia trybun.

POTENCJALNE PROBLEMY / ZAGROŻENIA

1. Przeszkody w oglądaniu meczu z poszczególnych miejsc na trybunach.
2. Niski komfort siedzisk, zbyt wąskie drogi dojścia do siedzisk w rzędzie; niebezpieczne sektory z miejscami stojącymi.
3. Zadaszenie stadionu nie chroni przed opadami deszczu / śniegu (np. w związku z zacinającym wiatrem).

WSKAZANE ROZWIĄZANIA / INNE UWAGI

1. Unikanie w projekcie kolumn podtrzymujących dach, stanowisk kamerowych przed siedziskami, kamer CCTV na słupach przed siedziskami i innych podobnych przeszkód.
2. Minimalna przestrzeń przeznaczona dla każdej osoby siedzącej powinna być następująca:
 - szerokość siedzenia - minimum 45 cm
 - wysokość oparcia - minimum 30 cm
 - wysokość siedzenia - 45 cm (wysokość podkolanowa)
 - głębokość siedzenia - 35-45 cm
 - głębokość rzędu siedzeń - minimum 80 cm.
 - minimalna szerokość wolnego przejścia pomiędzy rzędami (dojścia do siedzeń) powinna wynosić co najmniej 40 cm. Zaleca się, aby ilość siedzeń w rzędzie nie przekraczała 14, gdy przejście znajduje się tylko po jednej stronie i 28, gdy przejścia znajdują się po obydwu stronach.
 - Tam, gdzie zamontowane są siedzenia podnoszone, szerokość wolnego przejścia pomiędzy rzędami (dojścia do siedzeń) jest mierzona przy opuszczonym (tj. rozłożonym) siedzeniu.
3. Projekt zadaszenia powinien przewidywać wpływ warunków atmosferycznych (ew. wydłużenie dachu w kierunku płyty boiska, celem ochrony miejsc w dolnych rzędach przed opadami).

3.6. PARKINGI

OPIS OBSZARU

Umożliwienie maksymalnej liczbie osób zaparkowania własnych pojazdów w jak najbliższej okolicy stadionu.

Podział parkingów dla różnych grup docelowych (zawodnicy, oficjele meczowi, przedstawiciele mediów, publiczność, publiczność kategorii VIP, kibice niepełnosprawni, kibice gości i inne).

Uwzględnienie zrównoważonego opuszczania stadionu i parkingów po zakończeniu imprezy.

POTENCJALNE PROBLEMY / ZAGROŻENIA

1. Mała liczba miejsc parkingowych - brak parkingów dedykowanych dla samochodów osobowych powoduje, że wszystkie okoliczne drogi, place i skwery zajmowane są przez samochody kibiców doprowadzając do konfliktu z lokalną społecznością (zniszczona zieleń, śmieci, hałas, niebezpieczeństwo wypadków).
2. Problemy z segregacją kibiców na parkingach.
3. Korki tworzące się przy wyjeździe z imprezy.
4. Brak parkingu dla autobusów - bardzo często zdarza się, że na mecze przyjeżdżają grupy zorganizowane dzieci i młodzieży (oraz inne), które korzystają z autobusów. Należy takie grupy premiować, gdyż najefektywniej zapełniają stadion i najefektywniej wykorzystują przestrzeń parkingową;
5. Niebezpieczne przejścia dla zorganizowanych grup, w tym grup dzieci i młodzieży;

WSKAZANE ROZWIĄZANIA / INNE UWAGI

1. Lokalizacja stadionu na obrzeżach miasta.
2. Przyporządkowanie parkingów do poszczególnych trybun i kategorii uczestników imprezy. Podział parkingów na zewnętrzne i wewnętrzne (na terenie imprezy).
3. Współpraca przy planowaniu parkingów i organizacji ruchu z lokalnym zarządem dróg oraz Policją.
4. Liczba miejsc parkingowych / ilość powierzchni dla poszczególnych kategorii uczestników imprezy dla rozgrywek krajowych regulowana przez właściwe Podręczniki Licencyjne PZPN.
5. Grupy zorganizowane dzieci i młodzieży muszą mieć zapewnione bezpieczne i niedległe miejsce postojowe przy stadionie, aby w sposób bezpieczny mogły opuścić autobus, uformować kolumnę marszową i bezpiecznie dotrzeć do bramy wejściowej. Podobna procedura musi być zapewniona po meczu;

3.7. STREFA BOISKA

OPIS OBSZARU

Rozgrywanie meczów na murawie najwyższej jakości.

Możliwość przeprowadzenia rozgrzewki w trakcie meczu.

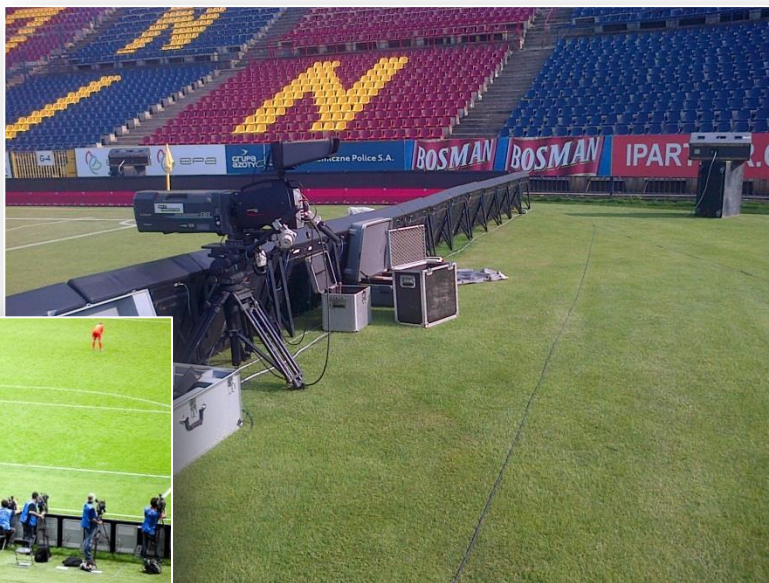
Ławki rezerwowych posiadające odpowiednią liczbę miejsc.

Bezpieczeństwo zawodników – odległości za liniami, noszowi, bezpieczeństwo drużyny gości.

Stanowisko sędziego technicznego.

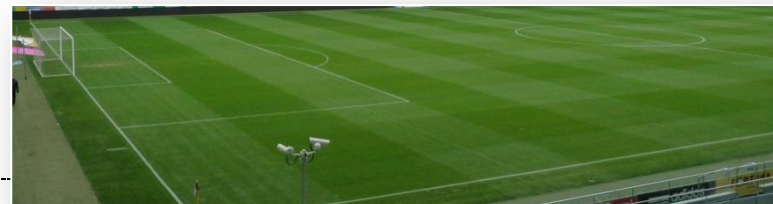
POTENCJALNE PROBLEMY / ZAGROŻENIA

1. Słabej jakości murawa, szczególnie w miesiącach jesienno-zimowych – zalegające błoto, woda itp.
2. Brak przestrzeni dla zawodników rozgrzewających się w trakcie trwania zawodów lub przestrzeń niewystarczająca bądź niepoprawnie zlokalizowana.
3. Zbyt mała liczba miejsc na ławkach rezerwowych, krańcowe miejsca mają słabą widoczność bramek.
4. Reklamy i różne przeszkody trwałe zlokalizowane zbyt blisko linii wyznaczających pole gry.
5. Brak miejsc dla fotoreporterów za bramkami.

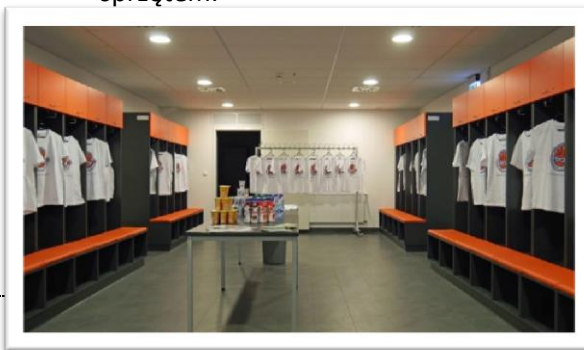
WSKAZANE ROZWIĄZANIA / INNE UWAGI

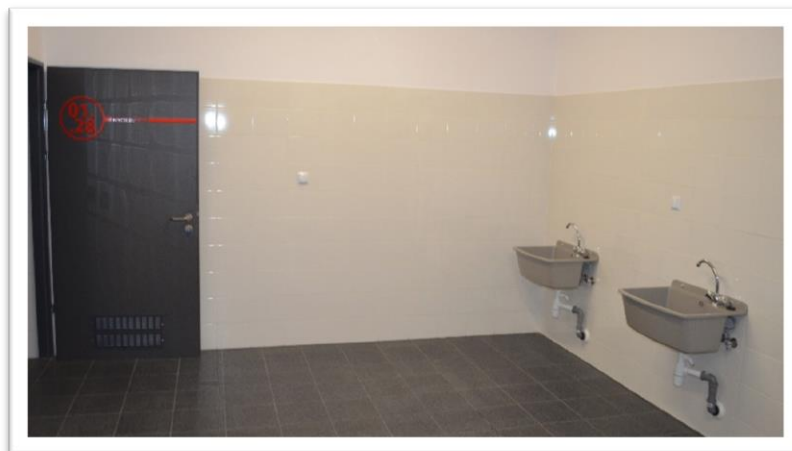
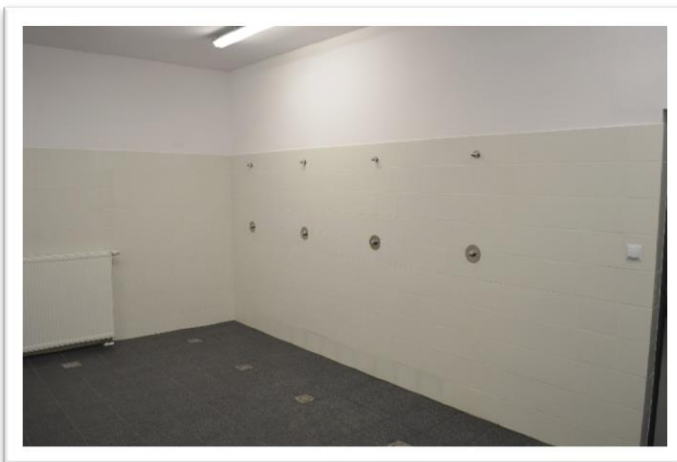
1. Zaprojektowanie boiska wyposażonego w odpowiedniej klasy murawę wraz z systemem drenażu. Przekazanie stosownych instrukcji dot. utrzymania i pielęgnacji.
2. Wielkość miejsca do rozgrzewki regulowana przez Podręczniki Licencyjne PZPN, zalecana lokalizacja: za asystentem nr 1 z prawej strony ławek rezerwowych (patrzac od trybuny głównej).
3. Ilość dostępnych miejsc na ławkach dla rozgrywek krajowych określa Uchwała nr IX/140 oraz Podręczniki Licencyjne PZPN. Dla międzynarodowych rozgrywek młodzieżowych zaleca się min. 18 miejsc. Ławki rezerwowych nie powinny być sytuowane w głębi trybun lub poniżej poziomu murawy – utrudnia to osobom na nich przebywającym oglądanie meczu, sprawia, że się podnoszą i utrudniają pracę sędziom.
4. Odległości za liniami określone w Przepisach gry w piłkę nożną (lokalizacja przeszkód trwałych/obiektów min.3m za liniami autowymi/bocznymi oraz min. 5m za liniami bramkowymi).
5. Zaprojektowanie przestrzeni za bramkami oraz ewentualne wytyczenie linii dla fotoreporterów.

3.8. STREFA SZATNI

OPIS OBSZARU	POTENCJALNE PROBLEMY / ZAGROŻENIA	WSKAZANE ROZWIĄZANIA / INNE UWAGI
<p>Strefa szatni oraz miejsca dla oficjeli meczowych muszą być oddzielone od stref dla innych osób / publiczności.</p> <p>Ze stref szatni tych musi następować swobodna, ale też zabezpieczona komunikacja ich użytkowników do płyty boiska, sali konferencyjnej oraz dedykowanego parkingu.</p> <p>Organizator zawodów musi zapewniać odpowiednią powierzchnię użytkową w szatniach dla członków drużyn i oficjeli meczowych.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Mieszanie się przedstawicieli mediów i kibiców o statusie VIP z zawodnikami. 2. Nieodpowiednia powierzchnia szatni / pokoi dla oficjeli meczowych. 3. Zbyt mała liczba szatni dla zawodników / zawodniczek w stosunku do potencjału nowego stadionu jako obiektu sportowego – więcej boisk niż szatni. 4. Brak możliwości korzystania z szatni w czasie meczu przez inne zespoły trenujące na boiskach bocznych. 5. Zbyt małe szatnie dla sędziów, zbyt mała liczba natrysków oraz toalet. 6. Zbyt małe / duże szatnie dla zawodników. 7. Zły dobór wyposażenia szatni dla zawodników. 8. Źle zaprojektowane strefy szatni oraz strefy odnowy biologicznej. 9. W projekcie nie przewidziano swobodnego dostępu dla pracowników technicznych zespołów, którzy przyjeżdżają na stadion z ciężkimi i dużymi skrzyniami wypełnionymi sprzętem. 	<p>Nowoczesne stadiony projektowane od podstaw projektuje się w ten sposób, by zmaksymalizować wykorzystanie kubatury budynku oraz funkcjonalności sportowej:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Projekt stadionu powinien przewidywać logikę połączeń komunikacyjnych różnych grup na stadionie, w szczególności nie dopuścić do łączenia lub krzyżowania się wejść i przejść dla sportowców oraz kibiców, w tym kibiców o statusie VIP 2. Standardy dot. powierzchni i wyposażenia stref szatni dla rozgrywek krajowych reguluje właściwy Podręcznik Licencyjny PZPN. 3. Nowoczesne stadiony należy projektować w taki sposób, aby w kubaturze obiektu zmieścić jak największą liczbę szatni, aby obok (minimum) dwóch szatni głównych na stadionie ulokować jak największą liczbę szatni pomocniczych, które w dniu meczowym wykorzystywane są na potrzeby zespołów artystycznych, eskorty dziecięcej, dzieci do podawania piłek, zespołów odpowiedzialnych za flagi lub działania marketingowe przed meczem i w czasie przerwy; należy zapewnić odpowiednią liczbę szatni dla zawodników, zawodniczek, trenerów oraz sędziów grup młodzieżowych. Należy uwzględnić fakt, iż dobrze zarządzany obiekt może jednocześnie obsługiwać jednocześnie kilka meczów sparingowych i treningów <p>Przykłady z innych obiektów: stadion wyposażony w dwa boiska boczne wyposażony w 8 szatni zawodniczych oraz 4 szatnie dla składów sędziowskich</p>

- w optymalnych warunkach odbywają się na stadionie jednocześnie dwa sparingi (4 szatnie + 2 składy sędziowskie) a następnie 4 zespoły i dwa składy sędziowskie szykują się do wejścia na boiska;
- 4. Nowoczesny wielofunkcyjny obiekt powinien być tak zaprojektowany by jednocześnie móc obsłużyć tyle imprez na ile pozwala infrastruktura sportowa. W tym celu należy tak zlokalizować szatnie pomocnicze, aby ich wykorzystywanie nie kolidowało z organizacją meczu na płycie głównej. **Przykłady z innych stadionów:** Na stadionie w czasie meczu piłki nożnej na płycie głównej, na boiskach bocznych odbywały się mecze niższych klas lub rozgrywki innych dyscyplin sportowych;
- 5. W nowoczesnych obiektach sportowych należy podążać za kierunkiem rozwoju dyscyplin sportowych – obecnie standardem stają się 6-osobowe składy sędziowskie w piłce nożnej, czasami są to składy mieszane – wobec tego należy zapewnić przynajmniej jedną szatnię dla kobiet; jednocześnie w łazienkach należy zapewnić nie mniej niż 2 prysznice, by zapewnić możliwość najszybszego wyjazdu sędziów ze stadionu po meczu;
- 6. Projektując szatnie dla zawodników należy kierować się rozsądkiem i gospodarnością – wobec czego zaleca się następujące wytyczne dla szatni zawodników (szatnie główne):
 - a. Szatnie główne planowane pod kątem nie tylko rozgrywek krajowych, ale również międzynarodowych, powinny być nie mniejsze niż 100m² włączając w to pomieszczenia masażu oraz strefę sanitarną
 - b. Powinny zapewniać miejsce dla 25 zawodników (miejsca siedzące z szafką)
 - c. Powinny zapewniać wydzieloną przestrzeń dla minimum 2 stołów dla masażystów

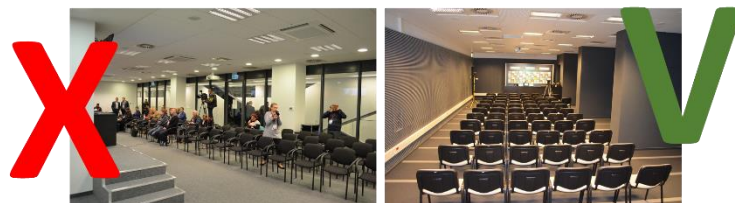
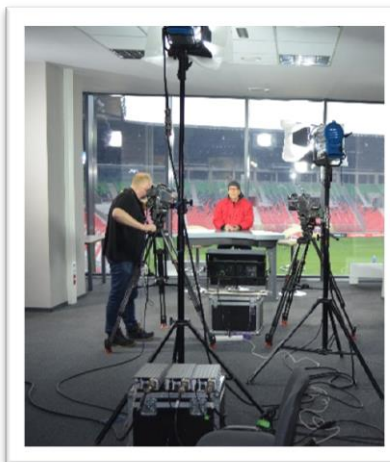
- d. Powinny być wyposażone w przestrzeń sanitarną w tym minimum 6 pryszniców, 3 toalety, 3 pisuary, 3 umywalki z lustrem i przyłączem prądowym do suszarek do włosów;
7. W szatniach optymalnie należy zapewnić oddzielny pokój/przestrzeń dla sztabu szkoleniowego wyposażoną w miejsca siedzące z szafkami dla 6 członków sztabu (odpowiednio należy zwiększyć liczbę pryszniców, toalet pisuarów itp. w strefie sanitarnej szatni)
8. Wyposażenie szatni należy ograniczyć do absolutnie niezbędnych urządzeń: duży stół na sprzęt/napoje/przekąski, tablicę taktyczną, miejsce do umieszczenia lodówki, dużą liczbę gniazdek 230V do urządzeń elektryczne (optymalnie jedno gniazdko/osobę), w szatni powinno również znaleźć się miejsce na podłączenie przemysłowej maszyny do lodu oraz dwóch przenośnych basenów do zabiegów odnowy biologicznej w lodzie); bardzo ważnym elementem wyposażenia szatni piłkarskiej jest obszerny zlew/basen do mycia obuwia sportowego, z odpowiednio zaprojektowanym odpływem ściekowym (odpowiednia średnica rur) nie ulegającym zapchaniu przez grudki ziemi i drobne kępy trawy;
9. Należy pamiętać, by w strefie sanitarnej oraz w strefie odnowy biologicznej zapewnić odpowiednio wydajną wentylację, która usunie nadmiar wilgoci z pomieszczenia, odpowiednie odpływy wody (dobrze wyprofilowane spady) oraz zamykane drzwi do przebieralni, aby zapewnić optymalne usuwanie wilgoci z pomieszczeń szatni, która stanowi największy problem eksploatacyjny i zdrowotny (niszczenie umeblowania, zawilgocenie murów, pleśń i inne grzyby w zawilgoconych pomieszczeniach, zaduch).
10. Projektując nowy stadion zawsze należy planować dostęp do szatni w taki sposób, by w miarę możliwości znajdował

		<p>się na tym samym poziomie co parking dla autobusów oraz samochodów technicznych zespołów (kit vanów), a wszystkie drzwi prowadzące z parkingu do szatni były szerokie i dwuczęściowe pozwalając na przeniesienie skrzyń ze sprzętem sportowym pomiędzy samochodem transportowym oraz szatnią;</p> <p>11. W miarę możliwości należy uwzględnić szatnie dla zawodników i zawodniczek oraz sędziów obu płci.</p>
--	--	--

3.9. MEDIA / TRANSMISJA

OPIS OBSZARU	POTENCJALNE PROBLEMY / ZAGROŻENIA	WSKAZANE ROZWIĄZANIA / INNE UWAGI
<p>Organizator musi zapewnić przedstawicielom mediów możliwość przeprowadzenia niezakłóconej relacji z meczu.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zakłócenie relacji telewizyjnej. 2. Zakłócenie relacji radiowej. 3. Zakłócenie relacji internetowej. 4. Mieszanie się dziennikarzy z zaproszonymi gośćmi prowadzą czasami do nieprzewidzianych, nieprzyjemnych sytuacji; 5. Dziennikarze wykonując swoją pracę muszą mieć swobodę przemieszczania się, umieszczenie trybuny prasowej pomiędzy kibicami lub gośćmi może prowadzić do ograniczenia widoczności na trybunie VIP; 6. Goście VIP oraz kibice pod wpływem emocji wstają z miejsc, lokalizacja trybuny prasowej w pobliżu miejsc VIP lub w otoczeniu kibiców może prowadzić do ograniczenia widoczności dla dziennikarzy; 7. Komentatorzy TV i radiowi nie są w stanie pracować, gdy wokół nich jest zbyt głośno lub w skrajnym przypadku kibice swym zachowaniem doprowadzają do przerwania pracy komentatorów; 8. Studio TV jest zbyt daleko od strefy szatni; 9. Studio TV jest нефункционалне z powodu ograniczonej 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Budowa wyciszonych kabin komentatorskich, przez co należy rozumieć nie izolowanie ich od odgłosów zewnętrznych, lecz wytlumienie pogłosu i echa wewnątrz pomieszczenia – idealne miejsce pracy komentatora to takie, gdzie komentator słyszy reakcje kibiców, a jego własny głos nie odbije się w kabinie echem powodując problemy z komentowaniem wydarzeń; 2. Zaprojektowanie odpowiedniej liczby miejsc z pulpitemi na trybunie prasowej; bezpłatny, bezprzewodowy dostęp do Internetu wspierany zapasowymi łączami LAN (gniazda rozlokowane co drugie stanowisko) na trybunie prasowej oraz w strefie pracy przedstawicieli mediów; 3. Standardy organizacji stref i miejsc pracy dla przedstawicieli mediów dla rozgrywek krajowych zostały określone we właściwych Podręcznikach Licencyjnych PZPN;

- widoczności
10. Studio TV jest niefunkcjonalne z powodu niewłaściwej konstrukcji okien
 11. Studio TV jest zbyt niskie lub zbyt małe
 12. Studio TV nie ma odpowiedniej klimatyzacji
 13. Studio TV umieszczone blisko sektorów o podwyższonym ryzyku
 14. Platformy na kamery TV w sali konferencyjnej ustawione za blisko podium do wywiadów

15. Kolumny w sali konferencyjnej ograniczają widoczność
16. Brak przepustów kablowych do strefy mieszanej, strefy wywiadów flash, sali konferencyjnej
17. lokalizacja, wielkość oraz funkcjonalność strefy mieszanej (mixed zone) nie pozwala na odpowiednie uformowanie przestrzeni do wywiadów, dróg dla zawodników oraz dróg dla ekip technicznych ze sprzętem.

4. Zasadniczo dziennikarzy należy odseparować od gości VIP oraz kibiców, wybierając miejsce na trybunę prasową w odseparowaniu od pozostałych sektorów, z oddzielnym wejściem na trybunę, gwarantując komfort pracy dziennikarzom oraz komfort pobytu na obiekcie gościom VIP; najkorzystniej jest ulokowanie dziennikarzy ponad sektorami kibiców, gwarantując im odrębne drogi

komunikacyjne prowadzące do strefy pracy mediów wewnątrz trybuny; Jeżeli stadion wyposażony jest w dwie lub więcej kondygnacji trybun warto umieścić trybunę prasową na górnym piętrze lokalizując miejsca dla komentatorów w centralnej części trybuny w pierwszych rzędach, otaczając ich dziennikarzami prasowymi.

5. Ulokowanie studia TV w dużej odległości od trybuny głównej oraz brak ciągu komunikacyjnego pomiędzy studiem i strefą szatni w zasadzie dyskwalifikuje pitch view studio pod kątem funkcjonalnym. Zawsze należy umieścić studia w bezpośredniej bliskości stref szatni, by zawodnik lub trener mogli szybko przedostać się na miejsce wywiadu;
6. Jeżeli okna w studiach zaprojektowano pod kątem prostym w stosunku do podłoża, to należy spodziewać się wystąpienia efektu lustra przez odbicie światła ze studia

- i wnętrza pomieszczenia w oknie co zarejestruje kamera – zawsze należy projektować kąt nachylenia okien studia uwzględniając wysokość pomieszczenia i kąt rejestrowania kamery;
7. Umieszczenie studia z widokiem na murawę z oknami skierowanymi w kierunkach południowym i zachodnim jest niedopuszczalne. Najkorzystniejszą lokalizacją studia jest trybuna zachodnia i narożnik południowo – zachodni. Należy pamiętać, aby przed oknem studia nie lokalizować sektorów kibiców zorganizowanych, w szczególności kibiców gości;
 8. Konstrukcja okien musi być pozbawiona widocznych ram okiennych;
 9. Powierzchnie studia TV określane są przez właściwe Podręczniki Licencyjne PZPN;
 10. Sale konferencji prasowych najkorzystniej umieszczać jest na planie prostokąta, umieszczając podium do wywiadów na planie jednego z krótszych boków, a platformy TV na planie drugie z krótszych boków, uzyskując długą przestrzeń na siedziska dla dziennikarzy pośrodku sali. Takie rozwiązanie pozwala uniknąć problemów z ustawieniem kamer TV, nagłośnieniem oraz odpowiednim ustawieniem siedzisk dla prasy. Sala konferencyjna powinna mieć jedno oddzielne, niezależne wejście dla zawodników i trenerów oraz drugi wejście dla dziennikarzy. Zawsze należy uwzględnić w planach przepusty kablowe dla kamer TV;
 11. Planując lokalizację stref wywiadów flash, sali konferencji prasowych oraz tunel wyjściowy dla zawodników zawsze należy rozważyć lokalizację przepustów kablowych dla ekip TV pracujących wewnątrz budynku, nadających sygnał live;
 12. Strefę mieszaną należy zaplanować w miejscu, gdzie w sposób naturalny wymuszone zostanie skrzyżowanie dróg zawodników i dziennikarzy po meczu (droga wyjścia

z szatni do autobusów); strefa musi być odpowiednio duża, by gwarantować swobodę ruchu zawodników oraz ekipy technicznej zespołu z zestawami KIT; szerokość przejścia między ścianką a wygradzeniem dla mediów nie powinna być mniejsza niż 1,5m.

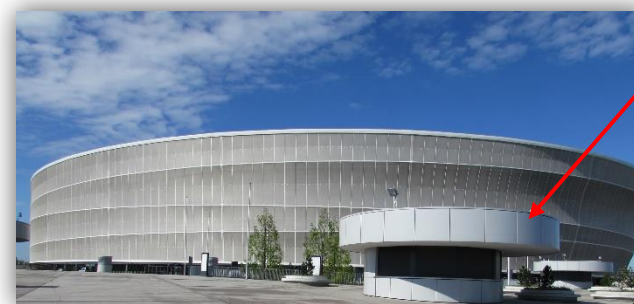
3.10. UNIKANIE INNYCH BŁĘDÓW PROJEKTOWYCH

Kasy, punkty akredytacji i kołowroty

- Kasy biletowe ulokowano w bezpośredniej bliskości wejść na stadion (kołowrotów); co prowadzi do krzyżowania się kolejek, generowania chaosu oraz niebezpiecznego tłoczenia mas ludzi; niebezpieczne zebranie dużej grupy osób w jednym miejscu powoduje zagrożenia dla bezpieczeństwa uczestników imprezy jak również zagrożenia dla sprawnej organizacji imprezy przez jej organizatora.

- W nowo projektowanych obiektach zawsze należy projektować kasy oraz punkty akredytacyjne w miejscach oddalonych od wejść, najlepiej w odrębnych wolnostojących budynkach w okolicach parkingów

(przykłady Wrocław i Gdańsk); takie rozwiązania rozładują kolejki przed stadionem i zwiększają bezpieczeństwo i funkcjonalność stadionu pod kątem imprez masowych;

- Punkty akredytacji zaprojektowano wewnątrz obiektu, co doprowadzić może do sytuacji, iż aby dojść do punktu odbioru akredytacji należy wejść do strefy chronionej lub z ograniczonym dostępem;
- W projekcie przewidziano minimalną dopuszczalną liczbę kołowrotów, która to liczba przy znanych zwyczajach kibiców w Polsce przychodzenia na mecz około 30 minut przed meczem może być nie wystarczająca, zwłaszcza w przypadku awarii jednej lub kilku sekcji;
- Stadionu nie wyposażono w rezerwowy system kontroli dostępu na wypadek awarii systemu podstawowego.

- Punkty odbioru i wyrabiania akredytacji muszą znajdować się w strefach publicznych, do których dostęp nie jest ograniczony wymogiem posiadania biletu lub przepustki;
- Zawsze należy planować ilość kołowrotów z zapasem na wypadek awarii czytników lub samych kołowrotów; ponadto doświadczenia pokazują, iż ponad połowa kibiców przychodzi na stadion 30 minut przed meczem. Nigdy nie należy liczyć, że napływ kibiców będzie równomierny w czasie;

Parkingi dla autobusów i samochodów

- Brak parkingu dla autobusów - bardzo często zdarza się, że na mecze przyjeżdżają grupy zorganizowane dzieci i młodzieży (oraz inne), które korzystają z autobusów. Należy takie grupy premiować, gdyż najefektywniej zapełniają stadion i najefektywniej wykorzystują przestrzeń parkingową;
- Grupy zorganizowane dzieci i młodzieży muszą mieć zapewnione bezpieczne i nieodległe miejsce postojowe przy stadionie, aby w sposób bezpieczny mogły opuścić autobus, uformować kolumnę marszową i bezpiecznie dotrzeć do bramy wejściowej. Podobna procedura musi być zapewniona

- W nowo projektowanych obiektach zawsze należy przewidzieć miejsca parkingowe dla autobusów. W przypadku, gdy na mecz przyjedzie mniej grup zorganizowanych, organizator imprezy zawsze może przeznaczyć miejsca dla autobusów do zaparkowania nadmiaru aut osobowych. Zamiana miejsc z parkingu dla aut osobowych na parking dla autobusów zwykle jest dużo trudniejsza pod kątem dopuszczalnej masy pojazdu lub promienia skrętu pojazdów; ilość miejsc parkingowych dla autobusów należy dostosować do całkowitej pojemności stadionu. Zaleca się zastosowanie przelicznika

- po meczu;
- Brak parkingów dedykowanych dla samochodów osobowych powoduje, że wszystkie okoliczne drogi, place i skwery zajmowane są przez samochody kibiców doprowadzając do konfliktu z lokalną społecznością (zniszczona zieleń, śmieci, hałas, niebezpieczeństwo wypadków).

- zakładającego, że 10% wszystkich kibiców przybyłych na stadion skorzysta z transportu zorganizowanego w postaci małych i średnich autobusów. Nie jest to jednak wskaźnik bezwzględny i w dużej mierze zależy od uwarunkowań lokalnych;
- Projektując nowy stadion należy zapewnić uzgodnioną z właściwym urzędem miasta lub gminy koncepcję transportową. Najkorzystniejszą opcją jest zorganizowanie wokół stadionu parkingów jedynie dla wybranych grup docelowych (na przykład autobusy), a parkingi dla samochodów osobowych stwarzających największe zagrożenia dla organizatora zlokalizować na parkingach P+R z połączeniami wahadłowymi Parking – Stadion – Parking. Odsunięcie parkingów dla aut osobowych poza bezpośrednią bliskość miejsca imprezy gwarantuje większe bezpieczeństwo uczestników oraz szybkość opróżniania obiektu po imprezie). Wprowadzenie takiego rozwiązania musi jednak nastąpić na podstawie ustaleń z lokalnymi władzami oraz przewoźnikiem miejskim i to już na etapie projektu – na przykład w zakresie siatki połączeń, lokalizacji przystanków, odległości (czasu przejazdu) między stadionem a parkingiem P+R.

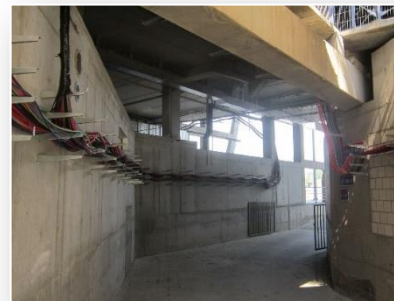
Brak tuneli technicznych, dróg kablowych w strefie szatni oraz na płycie boiska

Brak tuneli technicznych pod trybunami (w narożnikach)

Brak możliwości dostarczenia kabli na płytę boiska wprost ze strefy wozów transmisyjnych bez konieczności układania kabli na trybunie między kibicami;

- Projektując nowy stadion zawsze należy planować budowę minimum dwóch – trzech tuneli technicznych pod trybunami, które gwarantują swobodny dostęp na płytę boiska z zewnątrz stadionu.
- Tunele techniczne stanowią naturalne źródło wentylacji wnętrza stadionu i „płuca” dla murawy.

- Tunele techniczne służą jako dodatkowe wejścia i wyjścia szczególnie potrzebne dla organizatora imprezy pozasportowej na obiekcie – koncerty, wystawy itp.;

Tunele techniczne stanowią najłatwiejszy, najbezpieczniejszy i najtańszy sposób dostarczania okablowania TV wprost z parkingu wozów transmisyjnych na płytę główną stadionu;

kaqzy nas pika

PZPN

